

Dobór odmian

WARTO PAMIĘTAĆ PRZED ROZPOCZĘCIEM UPRAWY WARZYW, ŻE WYBÓR WŁAŚCIWEJ ODMIANY JEST SKUTECZNĄ METODĄ, NIE TYLKO DO UZYSKANIA ZADOWALAJĄCYCH PŁONÓW, ALE RÓWNIEŻ OGRANICZA RYZYKO PORAŻENIA UPRAW PRZEZ CHOROBY I SZKODNIKI.

■ prof. dr hab. Stanisław Kaniszewski
■ inż. Agnieszka Długosz
■ dr inż. Natalia Skubij,
Instytut Ogrodnictwa
– PIB w Skierniewicach

OCENA ODMIAN

W Instytucie Ogrodnictwa – PIB w Skierniewicach od wielu lat prowadzone są badania nad wartością gospodarczą i przydatnością odmian roślin warzywnych do uprawy ekologicznej w ramach zadania „Opracowanie technologii produkcji warzyw i grzybów jadalnych w systemie ekologicznym”. W latach 2021–23 prowadzono badania z 4 odmianami marchwi, 7 odmianami ogórka, 4 odmianami brokułu i 4 odmianami fasoli. Wyniki badania ich plonowania pozwoliły na wskazanie najlepszych odmian. Za najbardziej przydatną do uprawy ekologicznej odmianę marchwi uznano późną odmianę ‘Flamanka’, która wytworzyła najwyższy plon korzeni o jednolitym, nasyconym wybarwieniu, o grubości korzeni 4,6–6 cm i powyżej 6 cm. Spośród odmian ogórka najwyższy plon o odpowiednich klasach wielkości: korniszony, konserwowe i kwaszeniaki, uzyskano dla odmian: ‘Horizon F₁’, ‘Ares F₁’ i ‘Starter F₁’. Najbardziej przydatnymi do uprawy ekologicznej odmianami brokułu na zbiór letnio-jesienią były ‘Covina F₁’ i ‘Fiesta F₁’. Spośród badanych odmian fasoli najkorzystniej plonowały odmiany zielonostrąkowe ‘Batumi’ i ‘Eliza’. Na obfitość plonowania mają wpływ nie tylko cechy odmianowe i zabiegi agrotechniczne, ale także sposoby, okresy oraz warunki klimatyczne uprawy. ■

Ogórek gruntowy ‘Starter F₁’ odmiana bardzo wcześniej plonująca, polecana do konserwowania i kwaszenia

Kryteria doboru odmian

Najważniejszymi kryteriami brany pod uwagę przy wyborze odmian przeznaczonych do uprawy ekologicznej są: wierność w plonowaniu (zapewnia stabilne plonowanie), odporność lub tolerancja na porażenie przez choroby i szkodniki, wczesność, szybki wzrost nawet w mniej sprzyjających warunkach klimatycznych, dobra jakość i dostateczne plonowanie, a także walory smakowe i zdolność przechowalnicza. W uprawie ekologicznej preferowane są odmiany o silnie rozbudowanym systemie korzeniowym, zdolne do bardziej efek-

tywnego wykorzystywania zasobów wody i składników mineralnych z różnych warstw gleby. Przy doborze odmian należy także zwracać uwagę na pokrój roślin, gdyż rośliny o sztywnych, wzniesionych pędach, ich liście lub owoce mają wtedy mniejszy kontakt z glebą. Ważną cechą jest również wczesność i przydatność odmiany do różnych okresów uprawy. Odpowiedni dobór może pozwolić na jej uprawę w okresie, w którym nasilenie choroby i szkodnika ją atakującego jest najmniejsze. Ponadto, wczesne odmiany rosną krócej i mogą być zbierane

wcześniej. Odmiana powinna być dostosowana do sposobu, miejsca i terminu uprawy oraz przeznaczenia. Ważnym aspektem przy doborze odmian do ekologicznej uprawy warzyw jest także rodzime ich pochodzenie.

W uprawie ekologicznej, oprócz ogólnych kryteriów doboru odmian branych pod uwagę dla wszystkich gatunków warzyw, należy również uwzględnić charakterystyczne cechy w ramach danego gatunku, które mogą preferować daną odmianę do uprawy ekologicznej. Szczególną uwagę powinno się zwracać

na długość okresu wegetacyjnego, wygląd charakterystyczny dla danej odmiany, cechy odmian warunkujące tolerancję na uszkodzenia przez szkodniki, brak skłonności do zmiany barwy, pękania owoców (pomidor) lub korzeni w przypadku warzyw korzeniowych.

Brokuł ‘Covina F₁’ – odmiana przeznaczona do uprawy w gruncie wiosną i jesienią oraz w tunelach

Odmiany krajowe są lepiej przystosowane do naszych warunków klimatycznych i uprawowych, co przekłada się na uzyskanie dobrego jakościowo i ilościowo plonu.